

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

Poslovanje na stranom tržištu

Slovenija

U poslovnom svetu kvalitetne informacije i kontakt znače uspeh.

Pred vama je brošura namenjena kompanijama koje posluju ili planiraju da prošire svoje poslovanje na tržištu Slovenije. Ona pruža osnovne informacije koje su potrebne za uspešno poslovanje, kao što su ekonomski pokazatelji, trendovi, sektorska struktura privrede i poreski sistem.

Pored osnovnih ekonomskih pokazatelja, koji vam daju sliku o performansama određenog tržišta, a na osnovu učestalih upita članica Privredne komore Srbije u vezi sa poslovanjem na tržištima u regionu, prepoznali smo potrebu da pripremimo priručnik koji daje odgovore na pitanja: „Zašto investirati?“, „Kako se osniva privredni subjekat?“, „Koje su procedure za dobijanje dozvole za rad?“, odnosno „Kako uputiti radnike na rad?“, „Kako se informisati o raspisanim pozivima za javne nabavke?“.

Informator daje i podatke o važnim osobama za kontakt i linkove do relevantnih institucija koje mogu da pomognu realizaciju vaših poslovnih aktivnosti.

Naša namera je da vam stavimo na raspolaganje resurse Privredne komore Srbije kako biste bili što bolje informisani, a vaš nastup na tržištima u regionu bio efikasniji.

Nadamo se da će ovaj informator doprineti vašem poslovnom uspehu.

Centar za regionalnu saradnju,

Privredna komora Srbije

Uvod

Slovenija, kao jedna od država bivše Jugoslavije, danas je članica Evropske unije, evro zone i deo Šengen zone, sa dobrom geografskom pozicijom u središtu Evrope, sa dobro razvijenom infrastrukturom koja omogućava kopnenu i vazdušnu povezanost sa drugim delovima Evropskog tržišta, koje naseljava oko 500 miliona potrošača.

Dva trans-evropska putna koridora (TENT-T) koja povezuju, prvi, zapad i istok Evrope i drugi koji povezuje Baltik sa Mediteranom, prolaze kroz Sloveniju. Slovenačka luka Koper (sa dubokim gazom) ima mogućnosti za pristajanje preko-okeanskih brodova i jedina je slobodna trgovinska zona u Sloveniji.

Privreda Slovenije je izrazito izvozno i industrijski orjentisana, te 2/3 vrednosti izvoza čine industrijski proizvodi, ¼ BDP i zapošljava preko 200 hiljada radnika. Ukupna vrednost izvoza roba Slovenije iznosi blizu 53 milijarde evra.

Slovenački poslovni ambijent karakteriše stabilno i dobro uređeno poslovno okruženje sa jednostavnim sistemom za osnivanje privrednog društva i započinjanje poslovanja po principu „sve na jednom mestu“ (single-access points). Tradicionalno dobre ekonomske odnose sa Srbijom, koja je prvi trgovinski partner Slovenije van EU, potvrđuje više od 1.500 pravnih lica osnovana srpskim kapitalom koja posluju u Sloveniji. Veliki broj domaćih kompanija koristi prednosti poslovanja na tržištu Slovenije kao uvod za nastup na tržištu EU.

Slovenačka privreda pod velikim je uticajem države, kroz direktna i indirektna vlasništva u privrednim društvima. Više od 35% privrede u vlasništvu je države Slovenije, iz sektora energetike, transporta, javnih servisnih usluga, telekomunikacija, osiguranja. Privatizacijom tri najveće državne banke, tokom 2019. i 2020. g, država se povukla iz kontrole finansijskog sektora, a i dalje je vlasnik najvećih hotela u turizmu i u tom sektoru se odustalo od privatizacije.

Bankarski sektor se nakon velike krize likvidnosti 2009. godine stabilizovao, ali ne do nivoa koji je bio pre velike ekonomske krize.

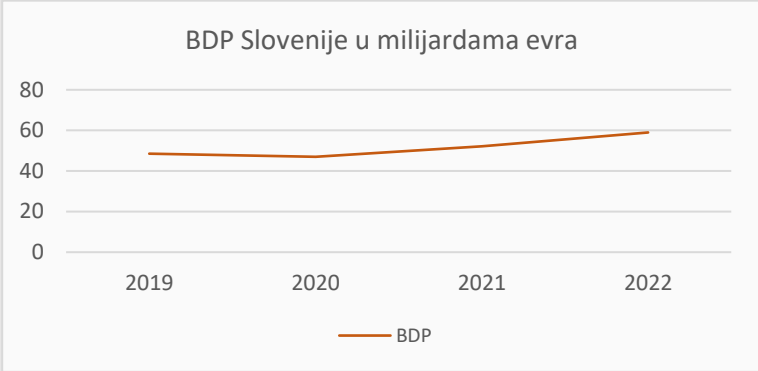
Prema proceni Evropske bankarske federacije za 2021. godinu slovenački bankarski sektor vredi oko 48,3 milijardi evra ili 92,8% slovenačkog BDP. Najveća slovenačka banka NLB banka je privatizovana 2019. godine, a država je ostala najveći akcionar sa 25% akcija. NLB je zvanično preuzela Komercijalnu banku u Srbiji početkom 2022. godine. Druga najveća banka u Sloveniji, Nova Kreditna Banka Maribor (NKBM) je prodana Američkom fondu (Apollo) i EBRD 2016. Srpska AIK banka, u vlasništvu MK grupe, preuzela je Gorenjsku banku 2019. godine, koja je 5. banka po veličini u Sloveniji.

Slovenačke kompanije intenzivno investiraju na tržištima regiona Zapadnog Balkana. Pet najvećih investicionih destinacija Slovenije 2021. godine uključivale su četiri bivše jugoslovenske republike (Hrvatsku, Srbiju, Bosnu i Hercegovinu i Severnu Makedoniju), koje su činile 66,4% ukupnih direktnih investicija i Rusku Federaciju sa kojom se procenat penje na 72,4% ukupnog iznosa investicija. Najveći rast slovenačkih investicija za 2021. godinu zabeležile su Srbija za 20,1% i Hrvatska za 17,1%.

Najveći slovenački trgovinski lanac Mercator (Agrokor) prisutan je u regionu Zapadnog Balkana i Srbiji preko lanca marketa Idea. Značajni veleprodajni lanci koji su prisutni na tržištu Slovenije su: Spar, Hofer, Lidl, Eurospin i Tuš.

Opšti podaci o Sloveniji	
POVRŠINA	20 271 km ²
BROJ STANOVNIKA	2.097.195 stanovnika, oko 1 miliona radno sposobnih.
PROSEČNA STAROST	Prosečna starost stanovnika Slovenije je 43,8 godina.
ADMINISTRATIVNA PODELA	Slovenija je unitarna država sa dva nivoa vlasti, lokalni i nacionalni. Podeljena je i na 58 upravnih jedinica koje obavljaju poslove državne uprave. U Sloveniji postoji 212 opština, među kojima njih 11 ima status gradske opštine i 12 regija.
SLOBODNE ZONE	Slobodna zona Luka Koper.
TRANSPORTNA/PUTNA /TELEKOMUNIKACIONA INFRASTRUKTURA	Dva panevropska koridora: X i V Putevi: 38.859,3 kilometara ukupne dužine - Autoputevi i brze saobraćajnice: 624,81 km Ukupna dužina pruga: 1 207,7 km - Elektrifikovanih: 609,7 km Morska luka Koper. Međunarodni aerodromi: Ljubljana, Maribor, Portorož. Nuklearna elektrana Krško. Najznačajniji mobilni operateri: - Telekom Slovenije - A1 Slovenia - Telemach - T-2
SLUŽBENA VALUTA	Evro (€)
TELEFONSKI POZIVNI BROJ	+386
INTERNET DOMEN	.si

Ekonomski pokazatelji											
BDP	BDP Slovenije za 2022. godinu iznosio je 58,98 milijardi evra, dok je za 2021. godinu bio 52,2 milijarde evra. Realna stopa rasta BDP-a u 2022. godini iznosila je 5,4%. BDP Slovenije u milijardama evra <table border="1"> <caption>BDP Slovenije u milijardama evra</caption> <thead> <tr> <th>Godina</th> <th>BDP (milijardi evra)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>48</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>52,2</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>58,98</td> </tr> </tbody> </table> Izvor: Privredna komora Slovenije	Godina	BDP (milijardi evra)	2019	48	2020	47	2021	52,2	2022	58,98
Godina	BDP (milijardi evra)										
2019	48										
2020	47										
2021	52,2										
2022	58,98										
BDP PO GLAVI STANOVNIKA	U 2022. godini iznosio je 27 975 evra.										
STOPA INFLACIJE	8,8% u 2022. godini.										
STOPA NEZAPOSLENOSTI	Stopa nezaposlenosti u 2022. godini iznosila je 4,2%. To je smanjenje u odnosu na 2021. kada je iznosila 4,7%.										
PROSEČNA PLATA	U februaru 2023. prosečna plata iznosila je 1.391,65 evra neto (2.132,58 € bruto).										
MINIMALNA PLATA	Minimalna neto plata za 2023. godinu iznosi 878,48 evra (1.203,36 € bruto), što je povećanje od 12,85% u odnosu na 2022. godinu.										
DEVIZNE REZERVE	Devizne rezerve Slovenije na kraju 2022. godine iznosile su 2,137 milijardi evra. To je uvećanje od 6,74% u odnosu na godinu pre.										
SPOLJNI DUG	Bruto spoljni dug iznosio je 51,803 milijarde evra u 2022. godini (88% BDP), dok je bruto javni dug bio 41,244 milijarde evra (69,9% BDP).										
STOPA RASTA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE	Stopa rasta industrijske proizvodnje u 2022. godini bila je 1,7%.										

SEKTORSKA STRUKTURA PRIVREDE

Slovenija ima razvijenu izvozno orjentisanu industriju. Najznačajniji sektori su: automobilska, hemijska, farmaceutska, elektro industrija, ICT industrija, logistika i distribucija, mašinska i metalo-prerađivačka industrija, drveno-prerađivačka industrija.¹

Mercator je kompanija lider na trzistu trgovine sa više od hiljadu maloprodajnih objekata u Sloveniji, prihodima koji prelaze 2 milijarde evra godišnje i koja zapošljava oko 20.000 radnika i posluje na tržištima u regionu (bivše jugoslovenske republike).

NLB (Nova Ljubljanska banka) najveća je finansijska grupa u Sloveniji. Banka ima oko 2 miliona klijenata u oko 300 svojih filijala. Preuzimanjem Komercijalne banke u Srbiji značajno je uvećala svoje prisustvo na tržištu u regionu.

Revoz je proizvođač automobila marke Reno (Clio i Twingo) i jedan od najvećih izvoznika kao deo Renoove mreže. Kompanija zapošljava oko 3.000 radnika i proizvodi oko 200.000 automobila godišnje.

Luka Koper najveća je luka u Sloveniji sa više od 1.700 zaposlenih, 20 miliona tona prevezene robe godišnje. Specijalizovana je za automobilski i kontejnerski prevoz robe i godišnje preveze preko 700 hiljada vozila.

Kompanija **Petrol** lider je u sektoru prodaje nafte i naftinih derivata u Sloveniji, a prisutna je i u regionu. Godišnje prometuje više od 3,4 miliona tona goriva, zapošljava više od 5.000 radnika i ima prodajnu mrežu od više od 500 stanica za prodaju goriva.

Gorenje je vodeći proizvođač kućnih aparata i bele tehnike u Sloveniji i regionu (u državama bivšim jugoslovenskim republikama) i Ruskoj Federaciji. Deo su kineske grupe Hisense, sa više od 11.000 zaposlenih. Jedan je od najvećih slovenačkih izvoznika, sa godišnjim prihodom od oko milijardu evra.

U sektoru hemijske industrije najveća kompanija je **Krka**, koja je prisutna na oko 70 stranih tržišta, zapošljava oko 11.000 ljudi i ostvaruje godišnje prihode u vrednosti od više od 1,3 milijarde evra.

Telekom Slovenija je najveća kompanija za telekomunikacione usluge u Sloveniji. Pruža usluge mobilne i fiksne telefonije, zapošljava oko 2.000 radnika, u vlasništvu je Vlade Slovenije, prisutna u poslovnim operacijama u regionu bivših jugoslovenskih republika sa prihodom od oko milijardu evra godišnje.

PRIORITETNI PRAVCI RAZVOJA PRIVREDE

Strateški ciljevi razvoja privrede Slovenije su:

- Razvijanje različitih sektora privrede i smanjenje zavisnosti domaće industrije od tržišta EU, aktivniji nastup na trećim tržištima
- Digitalizacija i automatizacija svih sektora privrede (najviše industrije)
- Potpuna primena principa održivog poslovanja i „zelene“ privrede
- Privlačenje investicija koje donose veću dodatnu vrednost po zaposlenom
- Jačanje drvne industrije
- Unapređenje saobraćajne infrastrukture (ulaganje u putne koridore, železnicu i luku Koper)

¹ O najvećim slovenačkim kompanijama po sektorima više na: <https://www.investslovenia.org/>
O najvećim slovenačkim privrednim subjektima koji izvoze više na: <https://www.sloexport.si/en/>

SPOLJNOTRGOVINSKI BILANS

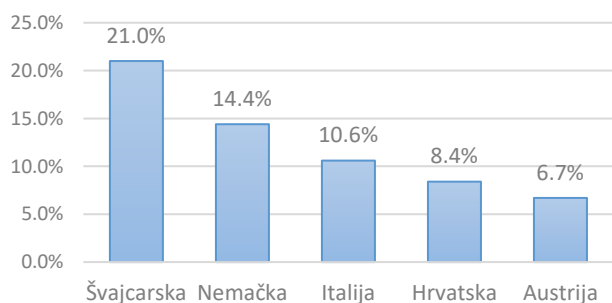
Slovenija je 2022. izvezla robe u vrednosti od 52,9 milijardi evra, što je za 34,2% više u odnosu na 2021. godinu. Uvoz robe u 2022. porastao je za 36,6% na 56,8 milijardi evra. Spoljnotrgovinski deficit u posmatranom periodu iznosio je 3,9 milijardi evra. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 93,2%.

Najveći deo ukupnog izvoza u 2022. godini doprineli su (prema Standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji – SMTK) proizvodi iz sektora proizvoda hemikalija i srodnih proizvoda (34,0% izvoza i 31,9% uvoza), zatim mašina i transportne opreme (26,7% izvoza i 22,7% uvoza), industrijska dobra klasifikovana uglavnom po materijalu (16,4% izvoza i 14,5% uvoza), razni industrijski proizvodi (oko 8,2% izvoza i 7,0% uvoza) i mineralna goriva, maziva i prateći materijali (8,0% izvoza i 13,8% uvoza).

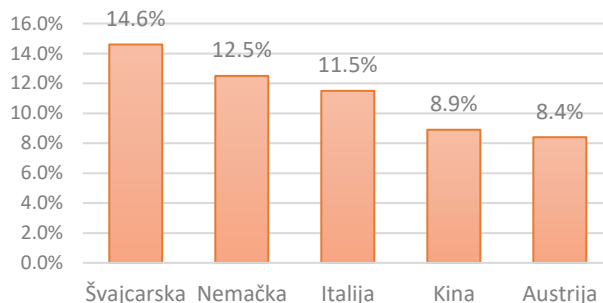
GLAVNI SPOLJNOTRGOVINSKI PARTNERI

Najveći spoljno-trgovinski partner Slovenije je Švajcarska, susedne zemlje, članice EU i zemlje bivše Jugoslavije. Blizu 62% slovenačke robe izvozi se na tržište Evropske Unije, tačnije 32,44 milijardi evra. Najveći udeo robe Slovenija je izvezla u Švajcarsku, 21,0% ukupnog izvoza, zatim Nemačku 14,4%, Italiju 10,6%, Hrvatsku 8,4%, Austriju 6,7% i Francusku 3,3%. Najveći udeo robe Slovenija je uvezla iz Švajcarske, 14,6% ukupnog uvoza, zatim iz Nemačke 12,5%, Italije 11,5%, Kine 8,9%, Austrije 8,4% i Hrvatske 5,0%.

Učešće u izvozu Slovenije

Učešće u izvozu Slovenije

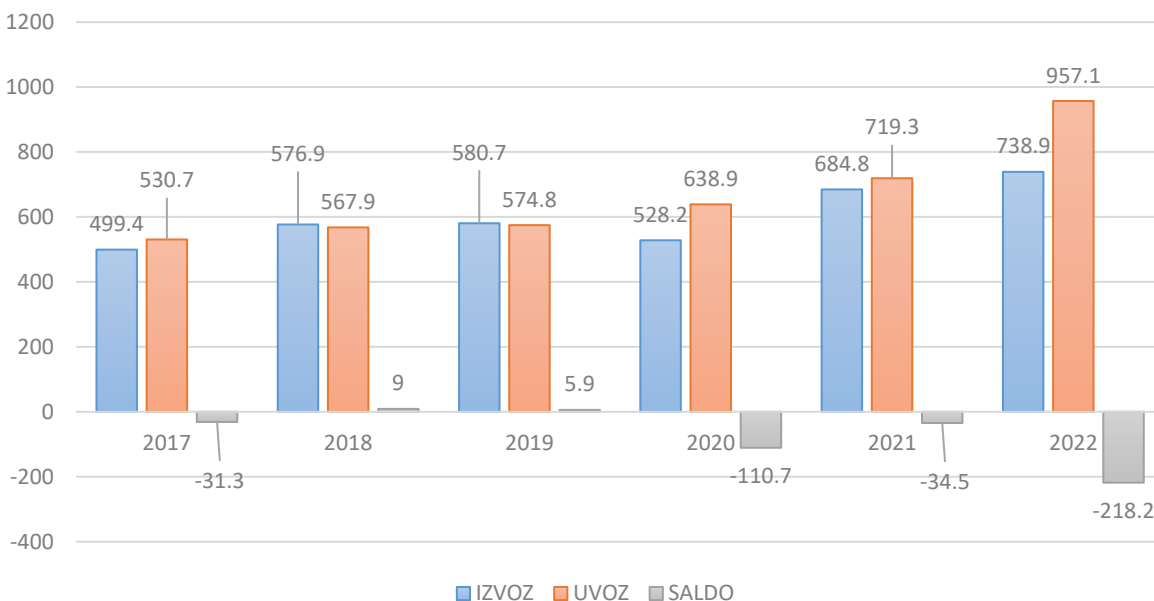

SPOLJNOTRGOVINSKI BILANS SA REPUBLIKOM SRBIJOM

Ukupna robna razmena između Srbije i Slovenije u 2022. godini iznosila je 1,7 milijardi evra i beleži povećanje od 20,7 % u odnosu na 2021. godinu. Izvoz u Sloveniju u 2022. godini, dostigao je vrednost od 738,9 miliona evra, što je za oko 7,9% manje u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz iz Slovenije značajno je

povećan u 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu, za oko 237,8 miliona evra (oko 33%), a iznosio je 957,1 milion evra. Zabeležen je deficit u razmeni sa Slovenijom 2022. od 218,2 miliona evra, što je povećanje u odnosu na 2021. godinu kada je iznosio 34,5 miliona evra.

Trgovinska razmena Srbije i Slovenije u milionima €

Tokom 2022. godine Slovenija je bila na 13. mestu po visini razmene Srbije sa partnerima u svetu.

U 2022. godini 4.502 privredna subjekta iz Srbije poslovao je sa Slovenijom, njih 1.385 je samo izvozilo, 2.260 je samo uvozilo robu, a 857 privrednih subjekata registrovanih u Srbiji obavljalo je i uvoz i izvoz robe u Sloveniju/iz Slovenije.

U Srbiji je do početka februara tekuće godine poslovalo 1.066 aktivnih privrednih društava čiji su većinski vlasnici pravna i/ili fizička lica iz Republike Slovenije.

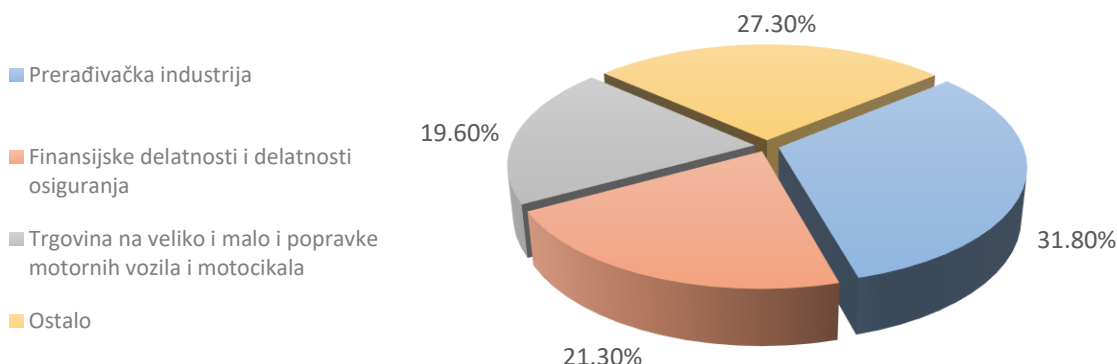
Najvažniji izvozni proizvodi iz Srbije u Sloveniju u 2022. godini bili su: kotlovi, mašine i uređaji; električne mašine i oprema i njihovi delovi; plastične mase i proizvodi; kaučuk i proizvodi; aparati merni, kontrolni; aluminijum i proizvodi od aluminijuma; gvožđe i čelik; nameštaj, posteljina, dušeci, jastuci; montažne zgrade; bakar i proizvodi od bakra; proizvodi od gvožđa i čelika; drvo i proizvodi od drveta.

Najvažniji uvozni proizvodi iz Slovenije u Srbiju u 2022. godini bili su: farmaceutski proizvodi; mineralna goriva, ulja i voskovi; kotlovi, mašine i uređaji; električne mašine i oprema i njihovi delovi; plastične mase i proizvodi; kaučuk i proizvodi; gvožđe i čelik; hartija i karton; proizvodi od hartije, kartona; vozila drumska; proizvodi od gvožđa i čelika.

INVESTICIJE

Ukupne strane direktne investicije u Sloveniji iznosile su 18,4 milijarde evra (ekvivalentno 35,2% BDP-a) na kraju 2021. godine, što je povećanje od 1,7 milijardi evra ili 10,4% u odnosu na kraj 2020. godine.

Strane direktne investicije po delatnostima do kraja 2021. godine

Izvor: Centralna banka Slovenije

Struktura ulaznih SDI po delatnostima na kraju 2021. godine pokazuje najveću koncentraciju SDI u prerađivačkoj industriji 31,8% ukupnih investicija, finansijskim delatnostima i delatnostima osiguranja 21,3% i trgovini na veliko i malo i popravci motornih vozila i motocikala 19,6%.

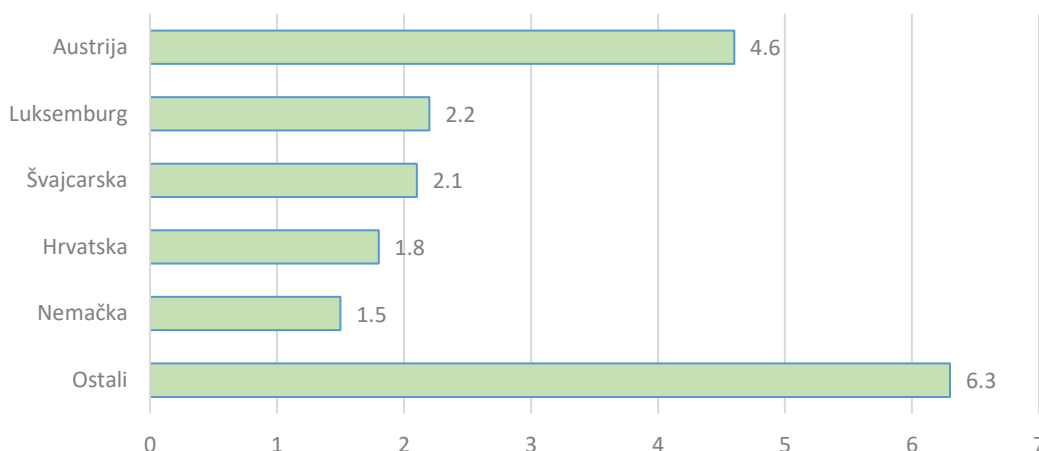
U Sloveniji poslednjih godina vlada velika stabilnost u redosledu najvećih stranih zemalja investitora. Austrija, Luksemburg i Švajcarska zadržale su svoje pozicije najvećih investitora od 2016. Nemačka je bila četvrta u 2020. godini, ali ju je 2021. na ovoj poziciji pretekla Hrvatska (koja je 2020. bila sedma).

Strane direktne investicije iz zemalja članica EU iznosile su 14,5 milijardi evra na kraju 2021. godine, ili 79,2% ukupnih stranih direktnih investicija u Sloveniji.²

Najznačajniji investitor je Austrija, sa udelom od 4,6 milijardi evra ili 24,9% ukupnih investicija u Sloveniju. Luksemburg je bio druga zemlja investitor po značaju na kraju 2021. godine, sa udelom od 2,2 milijarde evra ili 11,9% ukupnih investicija u Sloveniju. Trećerangirana zemlja investitor po vrednosti SDI bila je Švajcarska 11,2% od ukupnog broja. Investicije Švajcarske porasle su za 287 miliona evra u 2021. godini, da bi dostigle ukupno 2,1 milijardu evra. Hrvatska je na kraju 2021. godine bila četvrti najveći investitor sa 1,8 milijardi evra ili 9,7 odsto ukupnog udela. Ova cifra je veća za 706 miliona evra koliko je uloženo u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu. Nemačka je rangirana na petom mestu po stranim direktnim investicijama. Njene investicije su iznosile 1,5 milijardi evra ili 8,1% ukupnog iznosa na kraju 2021. godine, što je povećanje od 11,3% u odnosu na prethodnu godinu.

² Više informacija na: https://businessslovenia.gzs.si/Portals/291/SGOS_ENG_2023_marec.pdf

Učešće stranih direktnih investicija u Sloveniji po zemljama - u milijardama € do kraja 2021. godine

Izvor: Centralna banka Slovenije

Ukupna neto ulaganja slovenačkih rezidenata u Srbiji do 2022. godine iznosila su preko milijardu evra što Sloveniju svrstava u prvih 10 investitora u Srbiju. Slovenačke kompanije koje su najviše investirale u Srbiju su: Gorenje, Impol Seval, NLB banka, Don Don, JUB boje, Triglav osiguranje, Kolektor Group.

Kompanije iz Srbije su do sada u Sloveniju investirale preko 400 miliona evra. Najveće srpske investicije su ostvarile sledeće kompanije: Nectar Group (akvizicija Fruktala), Delta (Hotel Intercontinental), Comtrade (IT sektor), MK Group (akvizicija Gorenjske banke, Hotel Kempinski, Aerodrom Portorož, Putevi inženjering (Mobeko)).

PODSTICAJI

Zakon o investicijama iz 2018. godine izjednačava status domaćih i stranih investicija u Sloveniji. Ovim aktom kao strateška investicija smatra se ulaganje od najmanje 40 miliona evra kojim se kreira najmanje 400 novih radnih mesta u proizvodnji ili uslugama. Kada je reč o istraživanjima i razvoju, strateške investicije su one od najmanje 200 miliona evra koje doprinose stvaranjem najmanje 200 novih radnih mesta.³ Ministarstvo ekonomije Slovenije je nadležno za pomoć oko ovakvih investicija.

³ Više o podsticajima na adresi: <https://spot.gov.si/sl teme/spodbude-za-podjetnistvo/>

Investicija u proizvodnu, uslužnu ili razvojno-istraživačku delatnost koja značajno doprinosi razvoju slovenačke privrede je ona koja ispunjava najmanje sledeće uslove u pogledu:⁴

Minimalnu vrednost ulaganja (bez poreza na dodatu vrednost i drugih poreza i dažbina) u pogledu minimalnog broja novih radnih mesta:

- proizvodna delatnost: minimalna vrednost investicije je 12.000.000 evra (najmanje 50% ulaganja u mašine i opremu) i 25 novootvorenih i popunjenih radnih mesta (od kojih je najmanje 5 visokokvalifikovanih),
- uslužna delatnost: minimalna vrednost investicije je 3.000.000 evra (najmanje 50% ulaganja u mašine i opremu) i 20 novootvorenih i popunjenih radnih mesta (od kojih je najmanje 5 visokokvalifikovanih),
- razvojno-istraživačka delatnost: minimalna vrednost investicije je 2.000.000 evra (najmanje 50% ulaganja u mašine i opremu) i 10 novootvorenih i popunjenih radnih mesta (od kojih je najmanje 5 visokokvalifikovanih).

Iznos sufinansiranja za regionalnu pomoć do:

- 30% za veliko preduzeće (za srednje preduzeće 40%, za malo preduzeće 50%) od vrednosti prihvatljivih troškova u oblasti "a",
- 15% za veliko preduzeće (za srednje preduzeće 25%, za malo preduzeće 35%) od vrednosti prihvatljivih troškova u oblasti "c",
- osim u prihvatljivim područjima statističke regije primorskog krša, gdje intenzitet pomoći može biti do 25% (35% za srednje preduzeće, 45% za malo preduzeće).

Za investicionu pomoć za mala i srednja preduzeća (dozvoljena i na području izvan područja "a" i područja "c", odnosno u opštinama koje nisu uključene u regionalnu kartu) do 10% vrednosti prihvatljivih troškova za srednju kompaniju i 20 % vrednosti prihvatljivih troškova za malo preduzeće.

Državna agencija SPIRIT je zaduzena da pruža besplatnu uslugu svim zainteresovanim stranim investitorima u Sloveniji u vezi sa procedurom za učešće u programu koji se tiče privlačenja stranih direktnih investicija.⁵

Ministarstva za gospodarski razvoj (Ministarstvo za razvoj privrede) sprovodi podsticaje investicija koji su definisani Zakonom i pratećim uredbama.

Podsticaje je moguće dobiti u vidu subvencija, u obliku kredita i mogućnost kupovine nepokretnosti opština po nižim cenama od tržišnih, po sistemu direktne pogodbe. Subvencije se dodeljuju na bazi efekta investicije na zapošljavanje, regionalni razvoj, kreiranje dodatne vrednosti po zaposlenom, i izvodljivosti investicije. Osnovna merila na osnovu kojih se ocenjuje investicija su: broj kreiranih novih radnih mesta, broj visoko-kvalifikovanih radnih mesta, visina vrednosti investicije, prenos tehnologije i znanja, dugoročnost investicije, uticaj investicije na okolinu i prirodu.⁶

⁴ Kriterijumi za dodelu subvencija mogu se naći na adresi:

<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MGTS/Dokumenti/DIPT/Internacionalizacija/Zakon-o-spodbujanju-investicij/Merila-za-dodelitev-spozbud-za-investicije.pdf>

⁵ Više na linku: <https://www.sloveniabusiness.eu/>

⁶ Više na: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/dodelitev-investicijskih-spozbud-za-investicije/#content>

Visina subvencije se izračunava po formulama koje predviđa Zakon o privlačenju stranih investicija.

Više o sistemu podsticaja investicija na: <https://www.gov.si teme/tuje-neposredne-investicije/>

Više o prilikama za investiranje u Sloveniju na adresi:

<https://www.sloveniabusiness.eu/invest-in-slovenia/investment-opportunities/?region=&type=&value=§or=&page=1>

PRIRODNI RESURSI

Najveći prirodni resursi Slovenije su: šume (prostiru se na skoro pola teritorije države), hidro-energija (16.000 Gwh struje godišnje), lignit i mrki ugalj (1,2 milijarde tona), voda (reke i jezera), minerali gvožđa i cinka.

Obnovljivi izvori energije: biomasa od drveta, hidro-energija, solarna energija, prirodni gas.

PORESKI SISTEM

PDV	20%	Opšta stopa ⁷
	9,5%	Na hranu i lekove
POREZ NA DOBIT	19%	Opšta stopa
POREZ NA DOHODAK	16%	Prihodi pojedinaca se oporezuju prema progresivnoj stopi. ⁸
	27%	
	34%	
	39%	
	50%	
POREZ IMOVINU	/	Nema

Srbija i Slovenija imaju potpisan Sporazum o izbegavanju dvostrukog oporezivanja na dohodak i imovinu.

⁷ Više o poreskom sistemu Slovenije: <http://eugo.gov.si/en/running/taxes/>

⁸ Za obračun poreza može se koristiti kalkulator na sajtu kompanije Data: <https://data.si/en/salary-calculator-slovenia/>

PORESKE OLAKŠICE

Poreski zakon u Sloveniji dozvoljava oslobađanje od poreza za investicije, za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, studentski pripravnički staž, na dobrovoljno penziono osiguranje i doprinose.

Moguće je dobiti 100% oslobođenje od poreza na investicije u istraživanje i razvoj, 40% na ulaganje u određenu opremu i nematerijalna dobra, oslobađanje 0,3% od poreza na prihode za donacije, od 50% do 70% oslobađanja od poreza na platu na zapošljavanje osoba sa invaliditetom, 45% oslobađanja poreza na platu za zapošljavanje osobe mlađe od 26 ili starije od 55 godina na 2 godine.

Više o porezima u Sloveniji na izveštaju agencije Deloitte u Ljubljani:

<https://www2.deloitte.com/si/en/pages/about-deloitte/articles/ljubljana.html>

PENZIONI I ZDRAVSTVENI DOPRINOSI

Porezi i doprinosi koji padaju na teret poslodavce, uz bruto zaradu iznose oko 38,20% od plate:

- doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje
- doprinosi za zdravstveno osiguranje
- doprinosi u slučaju nezaposlenosti
- doprinosi za porodijsko osiguranje (za muškarce i žene)
- doprinos za povredu na radu

Kalkulator za izračunavanje troškova plate po zaposlenom:

<https://spletnaorodja.si/izracun-place-bruto-neto/>

Pored neto i bruto iznosa plate obaveza poslodavca je i da se plate putni troškovi i nadoknada za ishranu. Minimalni iznos za putne troškove izračunava se po kilometru ili kao cena mesečne karte javnog prevoza.

ZAŠTO POSLOVATI U SLOVENIJI

- Tržište EU i evro zone
- Politička i privredna stabilnost
- Jedna od najbrže rastućih ekonomija EU (visoka stopa rasta, niska inflacija, mala nezaposlenost, konstantan rast kupovne moći)
- Dobra saobraćajna infrastruktura, odlična pozicija na raskrsnici koridora, na oko 500 km od Srbije
- Solidan imidž proizvoda na tržištu EU
- Stabilan i jak bankarski sektor koji prati privredu (Gorenjska banka u vlasništvu AIK banke)
- Pristup tržištu od 500 miliona potrošača

- Mala jezička barijera, tradicionalno dobri ekonomski odnosi i zajednička istorija
- Profesionalna i obrazovana radna snaga
- Dobar obrazovni sistem
- Sporazum sa Srbijom o izbegavanju dvostrukog oporezivanja
- Odlični bilateralni odnosi
- Brojna dijaspora iz Srbije i zemalja bivše Jugoslavije
- Oko 2.000 domaćih privrednih subjekata posluju na ovom tržištu.

IZAZOVI POSLOVANJA U SLOVENIJI

- Viši porezi u odnosu na EU prosek
- Viši troškovi rada u odnosu na Srbiju
- Strogo radno zakonodavstvo i teške procedure za smanjenje broja zaposlenih
- Sporo izdavanje građevinskih dozvola
- Nerealno visoka cena nekretnina u Ljubljani i nekim delovima Slovenije

Detaljnije na sajtu Doing bussines: <https://www.doingbusiness.org/> i

Svetske banke: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD?locations=SI>

KAKO STRANA LICA MOGU OSNOVATI KOMPANIJU ILI PREDSTAVNIŠTVO U SLOVENIJI?

Strani državljani brzo i jednostavno mogu registrovati privredno društvo u Sloveniji. Zakon o privrednim društvima⁹ je u potpunosti usaglašen sa pravnim tekovinama EU. Trošak osnivanja privrednog društva je među najnižim u EU.

Za osnivanje društva sa ograničenom odgovornošću u Sloveniji kao fizičko lice, potrebni su: slovenački poreski broj za vlasnike i zastupnike, važeći pasoš, osnivački kapital u iznosu od 7.500 evra, poslovna adresa u Sloveniji i potvrda o nekažnjavanju (iz matične države, prevedeno na slovenački).¹⁰ Procedura osnivanja privrednog društva u redovnom postupku traje oko 10 dana. U otežanim uslovima, u toku 2020. godine, usled pandemije virusom korona procedure su trajale oko 30 dana. U slučaju da se želi proširiti poslovanje na tržištu EU, sa postojećim pravnim licem u Sloveniji može se osnovati:

1. ćerka firma ili
2. predstavništvo (filijala).

Za otvaranje predstavništva nije potreban početni kapital, a za poslovanje predstavništva odgovara matična firma.

Za otvaranje predstavništva potrebno je priložiti: naziv privrednog društva i adresu u Sloveniji, slovenački poreski broj za vlasnike i zastupnike, njihovi važeći pasoši, slovenački poreski broj za matičnu kompaniju,

⁹ Zakon o privrednim društvima: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4291#>

¹⁰ Detaljnije o postupku za osnivanje privrednog društva u Sloveniji :

<https://www.investslovenia.org/business-environment/establishing-a-company/>
<http://eugo.gov.si/en/starting/business-registration/>

izvod iz poslovnog registra za matično preduzeće (preveden na slovenački jezik od strane sudskog tumača) i osnivački kapital (najmanje 7.500 evra).

Za dobijanje slovenačkog poreskog broja za strano fizičko lice koje je vlasnik i/ili zastupnik preduzeća potrebno je priložiti: kopiju pasoša i podatke o adresi stalnog boravka i potvrdu o poreskoj rezidentnosti iz države gde je ovlašćeno lice poreski obaveznik.

Nakon što se pribavi slovenački poreski broj, može se izvršiti postupak rezervacije imena firme.¹¹ Za dobijanje sedišta i poslovne adrese u Sloveniji mora se priložiti overena izjava vlasnika prostora na adresi na kojoj će se voditi privredno društvo. Adresa se može registrovati i kod specijalizovanih agencija koje obavljaju uslugu registracije firme. Postupak registracije preduzeća na javnoj online aplikaciji VEM je besplatan.¹²

Privredno društvo se smatra otvorenim nakon dobijanja odluke suda, primljene na adresu privrednog društva u Sloveniji, a u istom postupku se može i otvoriti poslovni račun u banci.

Registrovanjem privrednog društva u Sloveniji ne dobija se automatski i radna dozvola. Za dobijanje radne dozvole treba da budu ispunjeni uslovi za rad u skladu sa Zakonom o radu i zapošljavanju stranaca u Sloveniji.¹³

DOZVOLE ZA RAD U SLOVENIJI

Dozvole za rad u Sloveniji državljanima trećih zemalja (van EU) izdaje Zavod za zapošljavanje Republike Slovenije.¹⁴ Proceduru dobijanja dozvole pokreće poslodavac koji ima registrovanu firmu u Sloveniji.

Za državljane Srbije procedura se može odvijati i na osnovu Sporazuma o zapošljavanju između dve zemlje.¹⁵ Kada privredno društvo iz Srbije upućuje radnike da izvrše neki posao na teritoriji Slovenije, u kraćem vremenskom periodu, radi privremenih poslova, potrebno je da se popuni zahtev za pribavljanje privremene dozvole za rad. I ovu vrstu dozvole za rad izdaje Zavod za zapošljavanje Slovenije, a obrasci se nalaze na sajtu Zavoda¹⁶

O zapošljavanju državljana Srbije u Sloveniji više u Zakonu o potvrđivanju Sporazuma između Vlade R.Srbije i Vlade Republike Slovenije o zapošljavanju državljana Republike Srbije u Republici Sloveniji ("Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori", broj 9 od 2. jula 2018.)

¹¹ Sajt za proveru dostupnosti imena privrednog društva:

https://www.ajpes.si/prs/fant_default.asp?language=english

¹² Platforma za registraciju pravnih lica – VEM: <http://evem.gov.si/evem/drzavljeni/zacetna.evem>

¹³ Više na linku: <http://english.ess.gov.si/>

¹⁴ Zavod za zapošljavanje Republike Slovenije: https://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/tuji_delavci_v_sloveniji

¹⁵ Više o zapošljavanju stranih državljana na sajtu državnog portala za poslovne subjekte i preduzetnike:

<http://evem.gov.si/evem/drzavljeni/zacetna.evem>

¹⁶ Obrasci Zavoda za zapošljavanje Slovenije:

https://www.ess.gov.si/storitve/obrazci/obrazci_za_zaposlovanje_tujcev

Korisni link u vezi sa dobijanjem dozvola za rad u Sloveniji:

https://www.investslovenia.org/media/is/files/CMSR_dokumenti/DBS%2007a%20Employing%20Foreigners%20SPIRIT%202020%20May.pdf

KAKO PROVERITI POUZDANOST PARTNERA U SLOVENIJI

Za proveru potencijalnih partnera moguće je besplatno koristiti usluge slovenačke javne agencije, poslovni registar u kojem se objavljuju podaci o kompanijama i njihovi godišnji izveštaji. Za korišćenje ove baze potrebna je registracija korisnika koja je besplatna: <https://www.ajpes.si/?language=english#>

Poreski broj privrednog subjekta registrovanog u Sloveniji se može proveriti preko portala Evropske komisije za poreze i takse: https://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/

KAKO MOGU DA SE INFORMIŠEM O RASPISANIM TENDERIMA I JAVNIM NABAVKAMA

Direkcija za javne nabavke zadužena je za sistemsko uređenje javnih nabavki u Republici Sloveniji¹⁷, sprovođenje postupaka javnih nabavki za Ministarstvo javne uprave i zajedničkih postupaka javnih nabavki, standardizaciju nabavki, uključujući pripremu uzoraka ugovorne dokumentacije za određene vrste ugovora, razvoj e-usluga u oblasti javnih nabavki, te pružanje pomoći naručiocima i privrednim subjektima koji sprovode ili učestvuju u procedurama javnih nabavki. Više na:

https://ejn.gov.si/ponudba/pages/aktualno/aktualna_javna_narocila.xhtml

Svi pozivi za javne nabavke roba i usluga u Sloveniji objavljuju se i na sledećim portalima:

- <https://www.enarocanje.si/>
- <https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/>
- <https://www.javnirazpisi.com/>

ŠTA VAM OMOGUĆAVA PREDSTAVNIK PKS U SLOVENIJI

Predstavnik Privredne komore Srbije u Sloveniji zadužen je da unapređuje privrednu saradnju između Srbije i Slovenije, da doprinese jačanju pozicije Srbije i njenih proizvoda na ovom tržištu i promoviše Srbiju kao investicionu destinaciju.

¹⁷ Priprema propisa o javnim nabavkama, usklađivanje slovenačke regulative u oblasti javnih nabavki sa pravom EU, sistemsko praćenje i učešće u usklađivanju propisa EU sa propisima Svetske trgovinske organizacije iz oblasti javnih nabavki, te priprema materijala za radna tela Evropske komisije i drugih institucija EU.

Predstavnik PKS u Sloveniji:

- Pruža podršku u povezivanju privrednih društava obe države u cilju promovisanja i plasiranja srpskih proizvoda i usluga na slovenačkom tržištu
- Pruža informacije o Sloveniji, privrednim potencijalima, tržištu i drugim informacijama od značaja za poslovanje
- Pruža podršku privrednicima prilikom dolaska na slovenačko tržište, od osnivanja privrednog društva, pronalaženja adekvatnih poslovnih partnera i podstiče izvozne aktivnosti i uključivanje srpskih kompanija u slovenačku privredu
- Pruža podršku u pristupu institucijama Vlade Slovenije, kontakt sa Gospodarskom zbornicom Slovenije i drugim
- Obezbeđuje informacije o privrednim kretanjima i makro-ekonomskim parametrima tržišta Slovenije
- Pruža podršku prilikom poslovnih aktivnosti u Sloveniji (organizacija poslovnih susreta, sajamskih nastupa, umrežavanje sa zainteresovanim stranama, savetovanje za nastup na tržištu...)

VAŽNI KONTAKTI I LINKOVI	
Privredna komora Srbije	Centar za regionalnu saradnju PKS Resavska 13-15, 11 000 Beograd Aleksandar Radovanović Tel: +381 66 875 1248 E-mail: aleksandar.radovanovic@pks.rs , region@pks.rs Predstavnik PKS u Sloveniji Ana Marković Tel: +381 63 440 442 E-mail: ana.markovic@pks.rs
Ambasada Republike Srbije u Sloveniji	Slomškova 1, 1000 Ljubljana, Slovenija Tel: + 386 1 / 438-01-10 E-mail: embassy.ljubljana@mfa.rs Web: http://ljubljana.mfa.gov.rs/lat/
Gospodarska zbornica Slovenije	Dimičeva ulica 13, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 5898 000 E-mail: info@gzs.si Web: https://www.gzs.si/
Ambasada Republike Slovenije u Srbiji	Dositejeva ulica 41, 11 000 Beograd, Republika Srbija Tel: +381 11 303 84 77 E-mail: sloembassy.belgrade@gov.si Web: http://www.beograd.veleposlanistvo.si/
Vlada Republike Slovenije	Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 478 10 00 E-mail: gp.gs@gov.si Web: https://www.gov.si/
Ministarstvo privrede i tehnološkog razvoja	Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 400 33 11 E-mail: gp.mgts@gov.si Web: https://www.gov.si/en/state-authorities/ministries/ministry-of-the-economy-tourism-and-sport/
Agencija za podsticaj preduzetništva, internacionalizaciju stranih investicija i tehnologiju	Verovškova ulica 60, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 589 18 70 E-mail: info@spiritslovenia.si Web: www.spiritslovenia.si; https://www.sloveniabusines.eu/

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i hrane Slovenije	Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 478 90 00 E-mail: gp.mkgp@gov.si Web: https://www.gov.si/en/state-authorities/ministries/ministry-of-agriculture-forestry-and-food/
Uprava finansija Slovenije	Šmartinska cesta 55, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 478 38 00 E-mail: gfu.fu@gov.si Web: https://www.fu.gov.si/en/
Informacije za strance	https://infotujci.si/en/third-country-nationals/
Nacionalna služba za zapošljavanje Slovenije	https://www.ess.gov.si/en/
Fitosanitarna inspekcija	Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 300 13 00 E-mail: gp.uvhvvr@gov.si Web: https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-varno-hrano-veterinarstvo-in-varstvo-rastlin/o-upravi/inspekcija-za-varno-hrano-veterinarstvo-in-varstvo-rastlin/
Veterinarska inspekcija	Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana Tel: +386 1 300 13 00 E-mail: gp.uvhvvr@gov.si Web: https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-varno-hrano-veterinarstvo-in-varstvo-rastlin/o-upravi/inspekcija-za-varno-hrano-veterinarstvo-in-varstvo-rastlin/
Sanitarna inspekcija	Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana Tel: 01 280 38 02 E-mail: gp.zirs@gov.si Web: https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/zdravstveni-inspektorat/
Luka Koper	Vojkovo nabrežje 38, 6501 Koper Tel: +386 5 6656 100 E-mail: portkoper@luka-kp.si Web: https://www.luka-kp.si/en/